

Gårdsbruk - skysstasjon - banklokale - skolestue - hotell

Klækken Hotell har en lang og til tider dramatisk historie.

Det som i dag er hotell, var opprinnelig en del av et gårdsbruk, første gang nevnt i 1346 i Diplomatarium Norvegicum. Her heter det: ”Sysselmanden paa Ringerrike, Thorgilds Smidssøns Lensmand Halvard optager Vidnesbyrd om, at Asleif paa Klekkin havde bygslet 2 Øresbol i Vestrin til Olof paa Skafberud og modtaget Landskyld.”

Gravhauger og oldtidsfunn

Vi vet av en rekke arkeologiske funn, at området har vært bebodd i flere tusen år. De fleste gravhauger i området, og dem er det mange av, skriver seg fra eldre jernalder (500 f. Kr. - 550 e. Kr.) og yngre jernalder (550 e. Kr. - 1050 e. Kr.).

På nabogården Sætrang ble det i 1834 gjort et av Nordens mest interessante og rikeste oldtidsfunn. Her fant man glass, perler, ringer av gull, spenner, tekstiler, pelsverk, leirkar, trespann og våpen, som vitnet om stor velstand og utstrakt kontakt med Romerriket og muligens også noen av dets fjernere provinser. Glasset antas å være produsert i Syria, og graven dateres til ca 375 e. Kr. Det betyr en tid med uro i Europa, men da Roma fremdeles klarte å forvare sine grenser mot germanske stammer.

Vikingtid

Det har åpenbart vært velstand i Klækkenområdet også i vikingtiden, som begynner med vikingenes plyndring av Lindisfarne Kloster nord i England i år 793 og kulminerer med slaget ved Stiklestad og Olav den Helliges død i år 1030. Halvdan Svarte var en av Ringerikes og Norges mektigste menn i sin tid. Han var Harald Hårfagres far, levde ca 810-860, og var fra år 829 konge over store deler av Østlandsområdet. Halvdan Svarte skal ha bodd på Stein gård, og hans grav, hvor man antar at det befinner seg et skip, er i dag synlig fra riksveien på Steinsletta, få kilometer fra Klækken. Sagaen forteller at han gikk gjennom isen på Randsfjorden med hest og slede og druknet. Legemet skal ha blitt delt i fire og gravlagt i hvert ”hjørne” av kongeriket hans. På Steinsletta, på Hadeland, i Vestfold og på Hedemark.

Den store pesten - Svartedauen

Fra Svartedauen (1348-49) og århundrene etter nevnes Klækken i flere skriftlige kilder. Det har åpenbart vært to Klækkengårder, i 1528 satt ”Torben paa Klæcken og ”Østen paa Klecken”, og man skiller gårdene på navneforskjellen. Tidligere ser det ut til at man har talt om ”Vestergården” og ”Østergården”. Senere talte man om Nordre og Søndre Klækken.

Det nåværende Øvre Klækken, ”Gjestgivergården”, senere hotell, var en del av Søndre Klækken, som ble utskilt i 1751.

Den store nordiske krig 1709-1720

Klækken var en gang en av Ringerikes storgårder. Gjennom denne gården dro oberst Løwen under kommando av Karl den 12. og hans svenske dragoner til møtet på Norderhov med Anna Colbjørnsdatter og de norske styrker i 1716. Et møte som ble fatalt for svenskene, ettersom Anna Colbjørnsdatter var svært spandabel med brennevinet kvelden før trefningen.

Skysstasjon, sparebank og amtskole

Alt i 1833 fikk Thor Andersen Færden bevilling til å drive gjestgiveri og skysskifte på Klækken. Og selv for over 100 år siden var det ikke bare snakk om seng og mat.

"- Utenfor huset ligger haven med springvann, solur, mosjonsrom ("eine ganz vollständige Turnanstalt"), en huske, en fin kjeglebane med et nydelig kjeglehus og en høy flaggstang med det norske flagg", skrev en tysk turist etter reiser til Klækken i 1847 og 1851. "- Det hele gir kort sagt et høyst vennlig bilde av orden, arbeidsom gemyttlighet og en velstand basert på flid, men ikke likegyldig overfor ytre glans."

I skyssboken skrev en engelsk turist blant annet: "- Capital quarter here, more like home comforts than any place we have seen."

Husene på Klækken har opp gjennom årene vært brukt til mange formål. Fra 1853 til 1878 var eieren av Klækken, Thor Andersen Færden, primus motor i den nystartede "Spareindretning" som senere fikk navnet Ringerikes Sparebank. Og Klækken var bankens første faste lokale.

Senere, i periodene 1890-93, 1906-09 og 1915-20, var Klækken et av tilholdsstedene for "Buskeruds Nedre Amtskole" der Thor Andersen Færdens sønn, Engebret Moe Færden var bestyrer fra 1877 til sin død i 1920. "Candidaten" kalte de ham. Hans minnesten står i hekken rundt Klækken som et bindeledd mellom gården og verden utenfor. For han var en utadventt mann.

"- Han var min lærer", skrev Herman Wildenwey i "Ett hundre års minne" i 1949. "- De spør i hvad? Jeg svarer: Ved ord og færd lærte han meg å være glad. Jeg tror jeg var en av dem han gav gyldne timer i menneskeverd."

Færden ble en legende i levende live. "- Færden kom ikke gående eller ridende, men løpende. Han hørte til vårt lands raskeste fotgjengere. En tur over Krokskogen til Oslo var bare en "svipptur", forteller oberst Oswald Nordlie i "Vi selv og våre hjem", nr 1, 1954.

Skysstasjonen ble nedlagt i 1872, men gjestgiverivirksomheten ble gjenopptatt av Anton Bakke, som overtok gården i 1928. Det gamle gjestgiveri ble bygget om til et moderne og populært turisthotell.

I 1938 solgte Anton Bakke Klækken til søstrene Marie og Tora Kronborg.

Klækkens skjebnetime - 16. april 1940

Klækken skulle også bli skueplass for dramatiske krigshandlinger de første dagene etter utbruddet av den 2. verdenskrig 9. april 1940. Her kjempet kaptein Lorentz Brinch og hans norske styrker en håpløs kamp mot fremstormende tyskere 16. april 1940. Tyskerne hadde stridsvogner, som de norske styrkene ikke hadde mulighet til å hamle opp med. Et tysk fly deltok også i ildgivningen. De norske styrkene måtte trekke seg tilbake for den tyske overmakten. Den dagen gikk daværende Klækken Turisthotel opp i flammer.

Takket være iherdig og snarrådig innsats fra gode lokalpatrioter med forbindelser i byggevarerbransjen fikk man gjenreist Klækken etter brannen i 1940 på rekordtid. I april samme år kjempet de norske styrker en håpløs kamp mot tyskerne. Hotellet var gjenreist i november 1941, men ble beslaglagt av okkupasjonsmakten i mai 1942 og brukt som fødehjem i forbindelse med "Lebensborn-prosjektet".

Først i 1945 kunne Klækken gjenåpnes som hotell. Og det er som hotell Klækken er blitt mer kjent for ettertiden.

Familien Carlsen tar over som eiere i 1969

I 1969 solgte søstrene Kronborg Klækken Hotell til Ruth og Finn Carlsen som senere, sammen med sine barn Unni og Finn-Ove har bygget det ut til et av landets mest profesjonelle kurs- og møtehoteller. I dag er det Finn-Ove Carlsen som alene eier og driver Klækken Hotell.

Den kombinerte innen- og utendørs badepaviljongen er fremdeles unik i Norge, og ved den siste utvidelsen av spisesalen, er det lagt vekt på å knytte trådene tilbake til det gamle Klækken og den historie det har gjennomlevd.

